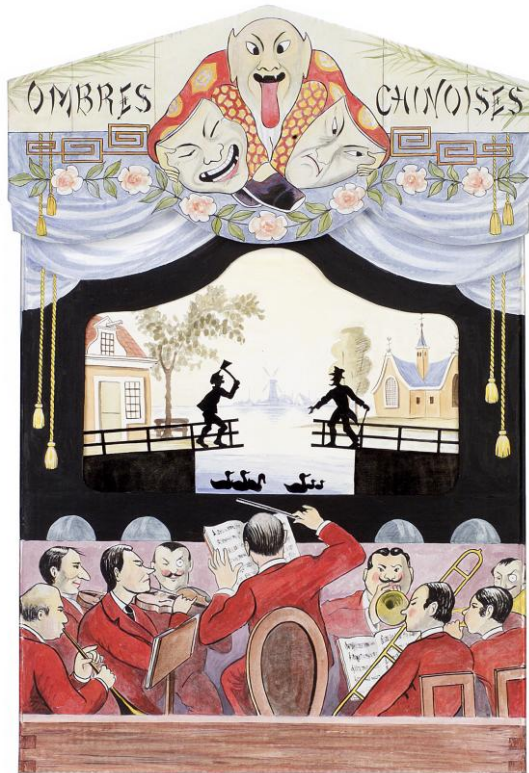

Ombres chinoises

Anders dan de term suggereert, zijn de *ombres chinoises* (Chinese schimmen) een Europese vorm van *schimmenspel*. In de achttiende eeuw brachten reizigers uit China verhalen mee over lantaarns waarin schaduwfiguren bewogen door de opstijgende warmte van kaarsen.

Chinoiserieën

Chinoiserieën raakten in Europa in de mode. Zo is de naam ‘ombres chinoises’ ontstaan. De platte, uitgesneden figuurtjes worden langs een strakgespannen wit doek bewogen. Tussen dit scherm en de speler brandt een kaars.

Schaduwbeelden

Het publiek ziet de figuren als *schaduwbeelden*. In Parijs trad de schimmenspeler *Séraphin* (1747-1800) op. Hij was tot ver buiten Frankrijk beroemd. Tot zijn bekendste stukken hoort *De gebroken brug* (‘Le pont cassé’). Het liedje dat erin voorkomt, kennen wij als ‘Alle eendjes zwemmen in het water, falderalderiere ...’

Speelgoed

Fabrikanten gaven papieren versies van *Séraphins* silhouetfiguren uit als speelgoed. Er kwamen ook kant-en-klare tafeltheaters in de handel. De decors waren geschilderd op transparant papier en werden in een houten lijst, het *chassinnet*, geplakt. Daarachter kwam de lichtbron. Zo kon men het schimmenspel in de huiskamer opvoeren.

Spelfragment

Op het pastichetheater is een moment te zien uit het spel van *Séraphin*. Het decor en de figuurtjes zijn overgenomen van oud-Hollandse prenten. Deze stijl kenmerkt zich door eenvoud en naïviteit. De ombouw is geschilderd naar een Frans schimmentheater. Hier is de stijl veel zwieriger. Onderaan is zelfs een orkestbak met *muzikanten* afgebeeld. De zijkanten en het fries doen recht aan de benaming ‘ombres chinoises’.